

Załącznik
do Uchwały Nr 436/LI/14
Rady Miejskiej Łomży
z dnia 26 marca 2014 r.

SPRAWOZDANIE

z realizacji Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego Miasta Łomża na lata 2011 - 2015

Przyjętego Uchwałą Nr 138/XVIII/11 Rady Miejskiej Łomży z dnia 14 grudnia 2011 roku.

WPROWADZENIE

Ustawa z dnia 19 sierpnia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego (Dz. U. Nr 111, poz. 535 z poz. zn.) wprowadza do realizacji „Narodowy Program Ochrony Zdrowia psychicznego” wskazując, że prowadzenie zadań w nim określonych należy do zadań własnych powiatu.

Zatem miasto Łomża, jako gmina i miasto na prawach powiatu jest zobowiązane do realizacji zadań szczególnie poprzez:

- promowanie zdrowia psychicznego,
- zapewnienie osobom z zaburzeniami psychicznymi wielostronnej zintegrowanej i dostępnej opieki zdrowotnej oraz innych form pomocy niezbędnych do życia w środowisku rodzinnym, społecznym i zawodowym.

Zgodnie z w. w. ustawą w działaniach z zakresu ochrony zdrowia psychicznego mogą uczestniczyć stowarzyszenia i inne organizacje społeczne, fundacje, samorządy zawodowe, kościoły i inne związki wyznaniowe oraz grupy samopomocy pacjentów i ich rodzin, a także inne osoby fizyczne i prawne.

CEL GŁÓWNY 1:

Promocja zdrowia psychicznego i zapobieganie zaburzeniom psychicznym.

1.1. Upowszechnianie wiedzy na temat zdrowia psychicznego, kształtowania zachowań i stylów życia korzystnych dla zdrowia psychicznego, rozwijanie umiejętności radzenia sobie w sytuacjach zagrażających zdrowiu psychicznemu.

Propagowanie zdrowego stylu życia, ze szczególnym podkreśleniem jego wpływu na zachowanie zdrowia psychicznego.

Zadanie realizowane przez:

1) Szpital Wojewódzki im. Kard. S. Wyszyńskiego Oddział Psychiatryczny

- udział lekarzy psychiatrów, psychologów w audycjach Radia Nadzieja poświęconych problematyce związanej ze zdrowiem psychicznym.

2) Ośrodek Interwencji Kryzysowej

- w 2012 r. zorganizowano warsztaty dla młodzieży „Przemoc na randce” o charakterze profilaktyki przemocy w bliskich związkach. Skorzystało z tej formy pomocy 128 uczniów szkół średnich,
- przekazanie klientom materiałów wydawnictwa PAMPAMEDIA z zakresu problemów alkoholowych, przemocy w rodzinie innych problemów, które propagowały różne formy pomocy osobom przeżywającym trudności osobiste i rodzinne.

3) Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w oparciu o zapisy ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałania alkoholizmowi prowadziła działania związane z procedurą zobowiązania do leczenia odwykowego. W roku 2012 rozpatrzyła 29 wniosków o leczenie odwykowe, w 2013 r. - 47.

4) Fundacja „Czas Lokalny” w okresie od 20 maja do 20 lipca 2013 r. realizowała program „Autyzm – co dalej?”. W ramach realizacji zadania odbyło się pięć spotkań z terapeutami

prezentującymi różne formy leczenia autyzmu i różne sfery zaburzeń wymagających terapii. W każdym ze spotkań i wykładów wzięło udział ok. 50 uczestników (rodziców, bliskich chorych, nauczycieli). W dwudniowych warsztatach z trudnych zachowań uczestniczyło 20 rodziców.

5) Publiczne Gimnazjum Nr 2 im. Jana Pawła II zrealizowało program profilaktyczny pt. „Uczeń gimnazjum dba o swoje zdrowie” w okresie od 02.04. do 29. 11. 2013 r.. W ramach programu odbyło się spotkanie z rodzicami nt. „Współczesne zagrożenie młodzieży”, przygotowano gazetki informacyjno – edukacyjne. W programie brało udział ok. 250 osób.

6) Liceum Ogólnokształcące im. Marii Konopnickiej zrealizowało program profilaktyczny pt. „Szeroka oferta klubów sportowych i kół zainteresowań alternatywą uzależnień” W ramach realizacji programu odbyła się pedagogizacja rodziców, warsztaty asertywności dla nauczycieli, warsztaty asertywności dla uczniów . Ogółem w programie wzięło udział ok. 300 uczniów.

7) Wojewódzki Ośrodek Profilaktyki i Terapii Uzależnień zrealizował zadanie pt. „Informator i warsztaty kreujące umiejętności ważne dla zdrowego i trzeźwego życia”. Opracowano i wydrukowano informator o możliwości pomocy osobom uzależnionym i ich rodzinom.

Zrealizowano warsztaty „Szkoła dla rodziców”, spotkania odbywały się raz w tygodniu w wymiarze 4 godzin. Udział wzięło 13 osób.

8) Stowarzyszenie Pomocy Rodzinom „Nadzieja” zrealizowało program pt. „Wyobrażenia liczone w promilach” w terminie od 1 lipca do 10 grudnia 2013 r. Przeprowadzono zajęcia teoretyczne i warsztatowe w 7 szkołach ponadgimnazjalnych. W zajęciach uczestniczyło ok. 2000 uczniów oraz kadra pedagogiczna szkół. Uczestnictwo w zajęciach umożliwiło zdobycie i pogłębienie wiedzy z zakresu uzależnień oraz umożliwiło weryfikację własnych opinii i postaw wobec wpływu środków psychoaktywnych na organizm młodego człowieka.

9) Stowarzyszenie Edukacyjno Ekologiczne „ED & ECO” zrealizowało program pt. „Żyj zdrowo – bezalkoholowo”. W ramach realizowanego zadania zostało wyprodukowane 8 odcinków audycji z cyklu „Żyj zdrowo - bezalkoholowo” .

Prowadzenie diagnostyki zaburzeń rozwoju u dzieci i młodzieży.

Zadanie realizowane przez:

1) Łomżyńskie Centrum Rozwoju Edukacji w Łomży Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna Nr 2

- pomoc psychologiczna, pedagogiczna i logopedyczna w zakresie zaburzeń rozwoju psychoruchowego oraz emocjonalno – społecznego dzieci i młodzieży,
- konsultacje dla rodziców i dzieci,
- diagnoza i terapia dzieci chorujących neurologicznie, dzieci z zaburzeniami rozwoju i zaburzeniami z kręgu psychiatrii, dzieci upośledzonych oraz z wybiórczymi deficytami rozwoju,
- zajęcia wspomagające rozwój dziecka, kompensujące trudności szkolne (dysleksja, dysgrafia, dyskalkulia), zajęcia grupowe dla dzieci, warsztaty psychoedukacyjne (w tym dla rodziców dla dzieci z zespołem ADHD),
- terapię zaburzeń lękowych, przede wszystkim fobii i stresu pourazowego oraz zaburzeń dysocjacyjnych u dzieci i młodzieży

W okresie od stycznia 2012 r. do końca października 2013 r. specjaliści poradni diagnozowali 35 uczniów, zgłoszonych przez rodziców z następującymi problemami obszaru zaburzeń psychicznych:

- zaburzenia zachowania i osobowości,
- zaburzenia adaptacyjne i lękowe,
- hiperkinetyczne zaburzenia zachowania i emocji (ADHD),
- reakcje na silny uraz psychiczny,
- zaburzenia aktywności i uwagi,
- zaburzenia funkcji poznawczych,
- zaburzenia depresyjne i nerwica natręctw,
- zaburzenia schizofreniczne,
- niedostosowanie społeczne z powodu zaburzeń autystycznych,
- zespół nadruchliwości z deficytami uwagi,
- depresja z próbą samobójczą,
- zachowania agresywne w grupie rówieśniczej.

2) Niepubliczny Zakład opieki Zdrowotnej Ośrodek Stymulacji Rozwoju dla Dzieci

Zadanie realizowane przez:

- diagnozę lekarską specjalistyczną autyzmu dziecięcego,
- diagnostykę i terapię zaburzeń emocjonalnych i behawioralnych, zaburzeń rozwoju mowy, deficytów rozwojowych, upośledzenia umysłowego, zaburzeń nerwicowych, psychosomatycznych, nadpobudliwości psychoruchowej, ADHD, zaburzeń zachowania, zaburzeń depresyjnych.

1.2. Zapobieganie zaburzeniom psychicznym

Zadanie realizowane przez:

1) Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej

Dzieci korzystające z wypoczynku letniego (46 osób) uczestniczyły w realizowanym programie z zakresu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych (przeciwdziałanie uzależnieniom i patologicznym zachowaniom).

2) Ośrodek Interwencji Kryzysowej

Podjmował działania propagujące formy pomocy osobom w stanie kryzysu psychicznego, ofiarom przemocy domowej, osobom z rodzin z problemem alkoholowym w celu umożliwienia i pomocy w przezwyciężeniu sytuacji kryzysowej i zapobieżenia negatywnym skutkom kryzysów.

W realizowanym programie przeciwdziałania przemocy w rodzinie 47 osób uczestniczących otrzymało profesjonalne wsparcie ze strony pracowników ośrodka i pracowników oddziału psychiatrycznego.

3) Zespół Szkół Drzewnych zrealizował zadanie pt. „Nałogi? Już nie mam na to czasu”.

Młodzież ze środowisk zagrożonych patologiami uzyskała wsparcie poprzez wypracowanie na zajęciach grupowych z socjoterapeutą i indywidualnych z doradcą zawodowym i pedagogiem akceptowanych społecznie sposobów radzenia sobie w różnorodnych

sytuacjach trudnych (szczególnie uwzględniono problem nadużywania alkoholu i eksperymentowania ze środkami psychoaktywnymi, w tym narkotykami). Ponadto zaznajomiono z typologią zachowań ryzykownych oraz zagrożeniami wynikającymi z ryzyka uzależnień. W warsztatach i zajęciach indywidualnych wzięło udział 30 osób.

4) Wojewódzki Ośrodek Profilaktyki i Terapii Uzależnień zrealizował program pt. „Psychoterapia grupowa i zajęcia socjoterapeutyczne dla członków rodzin z problemem alkoholowym”. Zajęcia skierowane były do dzieci wychowujących się w rodzinie destrukcyjnej (alkoholizm, narkomania, przemoc). Uczestniczyło w nich od 10 do 14 osób. Ponadto odbywały się zajęcia dla osób dorosłych, które wychowywały się w rodzinach z problemem alkoholowym i aktualnie przeżywają trudności życiowe. W zajęciach uczestniczyło 12 osób.

5) Szkoła Podstawowa Nr 5 im. S. Staszica realizowała program pt. „Szkolny Klub Profilaktyczny”. Program przebiegał w dwóch nurtach: pierwszy to cykl działań profilaktycznych z zakresu profilaktyki uniwersalnej skierowany do uczniów szkoły, którzy w wyniku przeprowadzonej diagnozy opiekuńczo - wychowawczej wyselekcjonowani zostali jako osoby potrzebujące oferty spędzenia czasu w sposób społecznie akceptowany pod opieką nauczycieli.

Drugi typ zajęć – terapia EEG BIOFEEDBACK w ramach profilaktyki selektywnej prowadzona była dla uczniów, którzy doświadczyli, bądź byli świadkami przemocy domowej i przejawiają zachowania nacechowane agresją lub zachowania charakteryzujące się wycofaniem i lękiem. W programie brało udział 45 uczniów.

6) Szkoła Podstawowa Nr 10 im. Jana Pawła II zrealizowała program terapeutyczny dla uczniów sprawiających problemy wychowawcze. W programie brało udział 20 uczniów klas V – VI.

7) Bractwo Trzeźwości im. Maksymiliana Kolbego realizowało zadanie pt. „Warsztaty dla osób uzależnionych i współuzależnionych oraz osób podejmujących dobrowolną abstynencję”. W spotkaniach wzięło udział 256 uczestników. Odbyło się 49 spotkań warsztatowych.

8) Wojewódzki Ośrodek Profilaktyki i Terapii Uzależnień zrealizował program pt. „Zwiększenie oddziaływań terapeutycznych dla osób uzależnionych, które ukończyły terapię, ale mają problemy z utrzymaniem trwałej abstynencji”. W ramach zadania odbyły się 2 sesje zajęć psychoterapeutycznych dot. pracy nad zapobieganiem nawrotom uzależnienia od alkoholu. Sesje miały charakter maratonowy. Udział wzięło 26 osób.

Ponadto odbywały się sesje terapeutyczne dla osób uzależnionych od alkoholu z dłuższą abstynencją. Udział wzięło 7 osób.

1.3. Zwiększenie integracji społecznej osób z zaburzeniami psychicznymi

Zadanie realizowane przez

1) Szpital Wojewódzki im. Kar. S. Wyszyńskiego Oddział Psychiatryczny

- organizację dwa razy w roku w okresie Świąt Bożego Narodzenia i Wielkanocy kiermaszów prac pacjentów powstałych w pracowniach terapii zajęciowej w Oddziale Psychiatrycznym i Oddziale Dziennego Pobytu. W okresie od miesiąca stycznia 2012 r. do 30 września 2013 roku zorganizowano 3 kiermasze, organizację wyjazdów i wycieczek do różnych miejsc życia

kulturalnego tj. Muzeum Północno – Mazowieckie Galeria Sztuki Współczesnej, Środowiskowy Dom Samopomocy, Klub Garnizonowy.

2) Dom Pomocy Społecznej

- Integracyjny turniej sportowy „Zdrowo i Wesolo” , w którym uczestniczyło 150 osób,
- Integracyjny Piknik Rodzinny „Familiada”, w którym uczestniczyło 180 osób,
- Terapeutyczne „Spotkania Wrześniowe”, w którym uczestniczyło 150 osób,
- Przegląd Piosenki Religijnej Domów Pomocy Społecznej, w którym uczestniczyło około 350 osób.

3) Wydział Kultury, Promocji i Sportu

- „Mały Festiwal Ja i Ty”, w ramach imprezy w dniach 3 – 4 września 2013 r. odbywały się projekcje filmów, występy artystyczne, spektakl teatralny grupy Gesty „Tam tu, tu i tam” z Warsztatów Terapii Zajęciowej „Bona”, wystawy fotograficzne oraz animacje integrujące środowiska osób zdrowych i niepełnosprawnych,
- przedstawienie pt. „Trzy drzewa” przygotowane przez Stowarzyszenie „Dlatego Warto”,
- wspólne kolędowanie organizowane przez Stowarzyszenie „Dlatego Warto” - koncert kolęd osób niepełnosprawnych z młodzieżą zespołu „Bateriada” .

1.4 Organizacja systemu poradnictwa i pomocy w stanach kryzysu psychicznego

Zadanie realizowane przez:

1) Ośrodek Interwencji Kryzysowej

Ośrodek prowadzi poradnictwo w formie:

- porad psychologicznych,
- socjalnych,
- pedagogicznych,
- prawnych

Liczba porad specjalistycznych

Poradnictwo	2012 r.	2013 r.
psychologiczne	807	545
socjalne	716	1038
pedagogiczne	93	218
prawne	276	134

Udzielona pomoc osobom z następującymi problemami

Problem	2012 r.	2013 r.
W stanie kryzysu psychicznego	318	277
Doświadczających przemocy w rodzinie	225	217
Uzależnienia w rodzinie (alkohol, hazard)	193	220
Uzależnienia własne (alkohol, hazard)	71	42
Emocjonalny	52	101
Ze zdrowiem psychicznym członka rodziny lub własnym	29	27

W ramach hostelu dla ofiar przemocy w rodzinie uzyskały pomoc osoby w sytuacji kryzysowej w formie schronienia. W 2012 r. z zamieszkania w hostelu skorzystało 25 osób, w tym 14 kobiet i 11 dzieci. W 2013 r. z zamieszkania skorzystało 20 osób, w tym 7 kobiet i 13 dzieci.

Ośrodek zorganizował konferencję dla pracowników instytucji ze środowiska lokalnego na temat przeciwdziałania przemocy w rodzinie, na której wykłady wygłosili specjaliści z Ogólnopolskiego Pogotowia dla Ofiar Przemocy w Rodzinie „Niebieska Linia”. Głównym tematem spotkania była problematyka pomocy ofiarom przemocy i współpracy w ramach Zespołów Interdyscyplinarnych i grup roboczych. Odbyły się również warsztaty doskonalące pracę w ramach zespołu interdyscyplinarnego i grup roboczych.

2) Stowarzyszenie „Dlatego Warto” zrealizowało program pt. Rozwój profesjonalnej pomocy psychologicznej i socjoterapeutycznej dla dzieci i młodzieży wychowującej się w rodzinach dotkniętych problemem alkoholowym, narkomanią i przemocą w rodzinie. W ramach programu odbywały się spotkania konsultacyjne z psychologami i terapeutą. W programie wzięło udział 10 osób z niepełnosprawnością umysłową, psychiczną i fizyczną wychowujących się w rodzinach z problemem alkoholowym, narkomanią i przemocą domową.

2. Zapewnienie osobom z zaburzeniami psychicznymi wielostronnej i powszechnie dostępnej opieki zdrowotnej oraz innych form opieki i pomocy niezbędnych do życia w środowisku rodzinnym i społecznym.

2.1. Świadczenia medyczne w zakresie psychiatrycznej opieki zdrowotnej.

Zadanie realizowane przez:

1) Szpital Wojewódzki im. Kard. S. Wyszyńskiego Oddział Psychiatryczny

- świadczenia ambulatoryjne w ramach wizyt w Poradni Zdrowia Psychicznego dla dorosłych (leczonych - 3 229, udzielonych porad – 18 262),

- wizyt domowych w ramach Zespołu leczenia środowiskowego (opieką objęto 65 pacjentów, u których odbyło się 2250 wizyt),

- leczenia w Psychiatrycznym Oddziale Dziennym (25 miejsc – leczonych było 199 osób),

- leczenia w stacjonarnym Oddziale Psychiatrycznym (41 łóżek – leczonych było 1223 osoby).

2.2. Upowszechnianie zróżnicowanych form pomocy i oparcia społecznego

Zadanie realizowane przez:

1) Środowiskowy Dom Samopomocy

ŚDS są placówkami pobytu dziennego przeznaczone dla osób, które z powodu swojej niepełnosprawności mają poważne problemy w życiu codziennym. W placówce prowadzone były:

- zajęcia plastyczne tj. :

- malarstwo ścienne – zbiorowe – 8 osób,
- malarstwo – technika akwareli – 3 osoby,
- rysunek – 5 osób,
- mozaika witrażowa – 2 osoby,
- modelowanie w masie plastycznej – solnej – 5 osób,

- zajęcia kulinarne

w ramach treningu kulinarnego codziennie przygotowywano ciepły posiłek dla wszystkich uczestników ŚDS. Niektórzy uczestnicy nabywali podstawowe umiejętności kulinarne.

- trening budżetowy

w treningu budżetowym uczestniczyło 5 osób, w tym 3 osoby dokonywały samodzielnych zakupów produktów żywnościowych, z 2 osobami prowadzone były intensywne treningi racjonalnego gospodarowania miesięcznymi dochodami,

- zajęcia rękodzielnicze – wiklina, tkanina

w pracowni wikliny i tkaniny wykonywano koszyczki, konstrukcje choinkowe, elementy dekoracyjne. W zajęciach wikliniarskich uczestniczyło 6 osób, tkackich – 3 osoby,

- zajęcia komputerowe – uczestniczyło 5 osób,

- zajęcia z języka angielskiego

w zajęciach przy pomocy komputera oraz programów edukacyjnych brało udział 9 osób.

2) Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej

Osobom i rodzinom znajdującym się w trudnej sytuacji materialnej udzielono pomocy finansowej tj. 145 osobom uzależnionym i 136 osobom z orzecznym schorzeniem psychicznym.

Specjalistycznymi usługami opiekuńczymi objęto 4 osoby.

3) Szpital Wojewódzki im. Kard. S. Wyszyńskiego Oddział Psychiatryczny

- rodzinom osób chorych psychicznie w okresie świąt zorganizowano 30 paczek żywnościowych i dla 12 osób talony pieniężne,

- pomoc w uzyskaniu świadczenia rentowego w przypadku długotrwałej niezdolności do pracy spowodowanej chorobą psychiczną – 31 osób.

2.3. Aktywizacja osób z zaburzeniami psychicznymi

Zadanie realizowane przez:

1) Powiatowy Urząd Pracy

W ramach aktywizacji osób niepełnosprawnych, wszystkie osoby niepełnosprawne z zaburzeniami psychicznymi lub upośledzeniem umysłowym były objęte usługami rynku pracy

tj. korzystały z pośrednictwa pracy, poradnictwa zawodowego oraz z pomocy w aktywnym poszukiwaniu pracy.

Powiatowy Urząd Pracy podejmował systematyczne działania mające na celu promowanie zatrudnienia osób niepełnosprawnych wśród pracodawców. Opracowano ulotki zawierające między innymi informacje dotyczące korzyści dla pracodawców płynących z zatrudnienia osób niepełnosprawnych.

W okresie od stycznia 2012 r. do października 2013 r. 7 osób niepełnosprawnych z zaburzeniami psychicznymi podjęło zatrudnienie, w tym 1 osoba na stanowisku finansowanym ze środków PFRON. Ponadto 1 osoba została skierowana od odbycia stażu u pracodawcy.

Naczelnik
Wydziału Spraw Społecznych i Zdrowia
Janina Picewicz - Znosko